ការនិយាយធម្មតា និងការរីកចម្រើននៃភាសា

សូមប្រើវិធីខាងក្រោមនេះ ជាការណែនាំ នៅពេលដែលក្មេងរៀនប្រាស្រ័យទាក់ទងនៅក្នុងកម្រិតខុសៗគ្នា។សូមអញ្ជើញទៅជួបវេជ្ជបណ្ឌិតរបស់លោកអ្នក ឬគិលានុបដ្ឋាកសម្រាប់ថែទាំទារក បើសិនជាមានការបារម្ភ។

តាំងពីពេលកើតទៅដល់អាយុ៣ខែ

- ងាករកមើលសូរសព្ទ និងសំឡេងឮៗ, ឧ. ការបិទទ្វារឮសូរខ្លាំងៗ និងសំឡេងទូរស័ព្ទជាដើម។
- រៀនចេះនូវជំនាញរក្សាទំនាក់ទំនងតាមកែវភ្នែក(ប្រើភ្នែកសម្លឹងមើលមុខ ឬក៏តាមមើលរបស់អ្វីមួយដែលកម្រើកឬធ្វើចលនា)
- ប្រើសំឡេងយំស្រែកខុសៗគ្នាដើម្បីប្រាប់ឲ្យដឹងនូវការឈឺផ្សា, ឃ្លាន និងអស់កម្លាំងជាដើម។
- ចាប់ផ្តើមបញ្ចេញសំឡេងកូនង៉ា មានដូចជា អេអឺ អេអា និងការបញ្ចេញសំឡេងតែម្នាក់ឯង។
- សើចញញឹមនៅពេលឮលោកអ្នកនិយាយ(អាយុពី៤ទៅ៦អាទិត្យ)
- ចេះជំនាញប្តូរវេន មានដូចជាការធ្វើត្រាប់តាមលោកអ្នកនៅពេលលោកអ្នកបញ្ចេញសូរសព្ទអ្វីមួយ។

អាយុពី៣ទៅ៦ខែ

- បែរក្បាលទៅរកសូរសព្ទនិងសំឡេងមួយចំនួន, ឧ. នរណាម្នាក់ដើរចូលតាមទ្វារ ជាដើម។
- នៅគ្រាអាយុ៣ខែ- ទារកបញ្ចេញសូរសព្ទ និងប្រើសំឡេងកាន់តែច្រើនឡើងៗ។
- ញញឹមញឹកញយ ហើយសើចនៅក្នុងពេលថ្ងៃ។

អាយុពី៦ទៅ៩ខែ

- នៅគ្រាអាយុ៦ខែ-ទារកចាប់ផ្តើមបញ្ចេញសំឡេងកូនក្មេង មានដូចជា "ដាដា", "បាបា", "អាដា" ជាដើម។
- បែរក្បាលទៅរកសំឡេងហៅឈ្មោះរបស់ខ្លួន ហើយយល់នៅពេលដែលលោកអ្នកនិយាយថា "អត់ទេ" ។
- ធ្វើត្រាប់តាមនូវចលនាឬសកម្មភាពសាមញ្ញ មានដូចជាការគ្រវីដៃលាគ្នា និងការទះដៃជាដើម។
- ប្រើសំឡេងនិងសូរសព្ទរួមគ្នាកាន់តែច្រើន មានដូចជា "ម៉ាម៉ាម៉ា", "ដាដាដា" ជាដើម។
- ប្រើកាយវិការកាន់តែច្រើនឡើង មានដូចជាគ្រវីក្បាល ដើម្បីនិយាយថា "អត់ទេ" ជាដើម។

អាយុពី៩ទៅ ១២ខែ

- យល់នូវសំណួរសាមញ្ញ មានដូចជា "ប៉ានៅទីណា?" ជាដើម។
- ធ្វើតាមការបង្គាប់សាមញ្ញ ដោយមានជំនួយ មានដូចជា "ឲ្យបាល់នេះទៅម៉ាក់" ជាដើម។
- ប្រើសម្តីនិងសូរសព្ទជាច្រើនលាយគ្នា មានដូចជា "ប្រឹមៗ" , "ដាបាដាបាដាបា" ជាដើម។
- ចាប់ផ្តើមចង្អុលនិងបញ្ចេញសំឡេង ដើម្បីបង្ហាញនូវសេចក្តីត្រូវការ និងការចង់បាន។

អាយុពី១២ទៅ១៨ខែ

- ស្គាល់ យ៉ាងតិចណាស់ ក៏ផ្នែកមួយនៃរាងកាយដែរ មានដូចជាច្រមុះជាដើម។
- យល់ពាក្យជាច្រើន, ការបង្គាប់សាមញ្ញ និងសំណួរដែលតម្រូវឲ្យមានចម្លើយខ្លីៗ មាន/អត់, ឧ. "តើអ្នកចង់ញ៉ាំទឹកឬទេ?" ។
- ចាប់ផ្តើមប្រើពាក្យទោលតែឯង (ប្រហែលជា ១២ទៅ២០ពាក្យ)។
- ធ្វើត្រាប់តាមសូរសំឡេង មានដូចជា សំឡេងសត្វ និងយានយន្តដឹកជញ្ជូនជាដើម។

អាយុពី១៨ទៅ២៤ខែ

- ស្គាល់ផ្នែកជាច្រើននៃរាងកាយ។
- យល់ការបង្គាប់កាន់តែច្រើន មានដូចជា "រើសឡាននោះមក...ឲ្យវាទៅប៉ា" ជាដើម។
- ប្រើពាក្យទោលតែឯង ពី២៥ ទៅ៥០ពាក្យ។
- ចាប់ផ្តើមផ្គុំពាក្យ២បញ្ចូលគ្នា ដូចជា "ឡានប៉ា", "ទឹកផ្លែឈើម៉ាក់" , "ទៅរថភ្លើង" ជាដើម។

អាយុ២ឆ្នាំ

- ប្រើពាក្យពី ៥០ទៅ ២០០ពាក្យជាទៀងទាត់
- ចាប់ផ្តើមផ្គុំជាឃ្លា ដោយប្រើពាក្យពី២ទៅ៣ពាក្យរួមគ្នា មានដូចជា "ទឹកផ្លែឈើថែមទៀត", "ប៉ាទៅឡាន"ជាដើម។
- ឆ្លើយតបនឹងសំណួរសាមញ្ញ មានដូចជា "ស្អីគេហ្នឹង?" , "តើឆ្កែនៅទីណា?" ជាដើម។
- ធ្វើតាមការបង្គាប់ណែនាំសាមញ្ញ ដោយមានពាក្យសំខាន់២ មានដូចជា "ដាក់**ផ្លែប៉ោម**ទៅក្នុង**ថង់**" ជាដើម។

អាយុ ៣ឆ្នាំ

- យល់ពាក្យផ្សេងៗគ្នា ពោលគឺពាក្យបញ្ជាក់ទីតាំង មានដូចជា "ក្នុង" , "លើ" , "ក្រោម" ជាដើម។
- សម្គាល់ដឹងនូវវត្ថុ/របស់ ដោយសារមុខងារ ពណ៌ និងទ្រង់ទ្រាយនៃវត្ថុទាំងនោះ មានដូចជា "តើបាល់ធំនោះមានពណ៌អ្វី?"។
- ប្រើឃ្លាប្រយោគមួយដែលផ្គុំឡើងដោយ៣ទៅ៥ពាក្យ, ឧ. "កូនក្រមុំតុក្កតាដេកហើយ ឥឡូវនេះ"។
- សួរសំណួរមួយចំនួន មានដូចជា "អ្វីហ្នឹង?" , "អ្នកណាហ្នឹង?", "ទីណាហ្នឹង?"។
- ប្រើពាក្យសម្តីច្បាស់ ភាគច្រើន ប្រហែលជា៧០% (សូរសំឡេងនៅមិនទាន់គ្រប់លក្ខណៈដោយនៅមានការលូតលាស់នៅឡើយ)។
- ប្រើរចនាសម្ព័ន្ធវេយ្យាករណ៍កាន់តែច្រើនទៅ ទោះជាឃ្លាប្រយោគទាំងអស់ ពុំមានលក្ខណៈត្រឹមត្រូវក្តី មានដូចជា៖
    - o "-ing" (តំណាងឲ្យបច្ចុប្បន្នកាល), ឧទាហរណ៍ "Mummy walking" (ម៉ាក់កំពុងដើរ)។
    - o ពហុវចនៈ (ច្រើនជាងមួយ), ឧទាហរណ៍ "two balls" (បាល់ពីរ)។

អាយុ៤ឆ្នាំ

- ប្រើពាក្យជាច្រើន(ប្រមាណជា៩០០ពាក្យ) ដោយមានប្រហែលជា៤ពាក្យ ឬច្រើនជាងនេះ នៅក្នុងឃ្លាប្រយោគនីមួយៗ។
- យល់អំពីអត្ថន័យនៃ "ម៉ោងពេល" មានដូចជា ម្សិលមិញ, រដូវរងា, អាទិត្យមុន ជាដើម។
- ការប្រើវេយ្យាករណ៍ជាទូទៅមានភាពត្រឹមត្រូវ គ្រាន់តែមានកំហុសឆ្គងកើតមានឡើងម្តងម្កាលប៉ុណ្ណោះ។
- ពេលនិយាយម្តងៗ គឺគេអាចស្តាប់យល់បានភាគច្រើន– បានរៀននូវសូរសព្ទនៃពាក្យសម្តីភាគច្រើន។

អាយុ៥ឆ្នាំ

- អាចធ្វើតាមការបង្គាប់បាន៣យ៉ាង, ឧ. "ងើបឈរ, ពាក់ស្បែកជើងរបស់អ្នក ហើយធ្វើដំណើរទៅឡាន"។
- ប្រើឃ្លាប្រយោគ សមស្របតាមក្បួនវេយ្យាករណ៍ដោយមានពាក្យប្រមាណជា៦ ពាក្យឬច្រើនជាងនេះ។
- និយាយអំពីព្រឹត្តិការណ៍អតីតកាល បច្ចុប្បន្នកាល និងអនាគតកាល, ឧ. "យើងនឹងនាំគ្នាទៅសួនឧទ្យាននៅថ្ងៃស្អែក!"។
- យល់នូវប្រភេទផ្សេងៗជាច្រើននៃទស្សនទាន មានដូចជា សើម, ស្ងួត, ធំ, តូច, យឺត, លឿន ជាដើម។
- និយាយអំពីអារម្មណ៍ ហើយប្រាប់លោកអ្នកអំពីគំនិតទាំងពួង មានដូចជា "ខ្ញុំអត់សប្បាយចិត្ត – Jack នឹងមិនលេងជាមួយខ្ញុំទេ"។
- មិនថាមនុស្សដែលគេស្គាល់ ឬមនុស្សដែលគេមិនធ្លាប់ស្គាល់ទេ គឺអាចស្តាប់យល់នៅពេលដែលក្មេងនេះនិយាយ។

Stronger Families and Communities Strategy
An Australian Government Initiative

learning links
Helping Kids Learn

THE SMITH FAMILY
everyone's family

Communities for Children is supported by the Australian Government under the Stronger Families & Communities Strategy